

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 161**“Υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας”**

Η Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που συγκλήθηκε στη Γενεύη από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και συνήλθε εκεί στις 7 Ιουνίου 1985, στην εβδομηκοστή πρώτη σύνοδό της, Αφού υπογράμμισε ότι η προστασία των εργαζομένων κατά των γενικών ή επαγγελματικών ασθενειών και των ατυχημάτων που προκύπτουν από την εργασία αποτελεί ένα από τα καθήκοντα που ανήκουν στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας σύμφωνα με το Καταστατικό της,

Αφού έλαβε υπόψη της τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις και συστάσεις εργασίας, ειδικότερα τη σύσταση για την προστασία της υγείας των εργαζομένων, του 1953, τη σύσταση για τις υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας, του 1959, τη σύμβαση για τους αντιπροσώπους των εργαζομένων, του 1971, καθώς και τη σύμβαση και σύσταση για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, του 1981, που καθιερώνουν τις αρχές μια εθνικής πολιτικής και μιας δράσης σε εθνικό επίπεδο,

Αφού αποφάσισε να υιοθετήσει διάφορες προτάσεις σχετικά με τις υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας, ζήτημα που αποτελεί το τέταρτο θέμα της ημερήσιας διάταξης της συνόδου,

Αφού αποφάσισε ότι οι προτάσεις αυτές θα λάβουν τη μορφή διεθνούς σύμβασης, Αποδέχεται σήμερα, 26 Ιουνίου 1985, την παρακάτω σύμβαση, που θα ονομάζεται “Σύμβαση για τις υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας, 1985”.

*ΜΕΡΟΣ I**ΑΡΧΕΣ ΜΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**Άρθρο 1.*

Για τους σκοπούς αυτής της σύμβασης :

- α) η έκφραση “υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας” σημαίνει μια υπηρεσία στην οποία έχουν ανατεθεί ουσιαστικά προληπτικά καθήκοντα, και η οποία είναι αρμόδια να συμβουλευεί τον εργοδότη, τους εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους μέσα στην επιχείρηση, σε ό,τι αφορά :
 - i) τις απαιτήσεις για την καθιέρωση και τη διατήρηση ενός ασφαλούς και υγιεινού περιβάλλοντος εργασίας το οποίο να συμβάλλει ευνοϊκά στην άριστη φυσική και πνευματική υγεία σε σχέση με την εργασία,
 - ii) την προσαρμογή της εργασίας στις ικανότητες των εργαζομένων, λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης της φυσικής και πνευματικής τους υγείας,
- β) η έκφραση “εκπρόσωποι των εργαζομένων στην επιχείρηση” σημαίνει τα πρόσωπα που έχουν αναγνωρισθεί ως τέτοια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική.

Άρθρο 2.

Κάτω από το φως των εθνικών συνθηκών και της εθνικής πρακτικής και μετά από γνωμοδότηση των πιο αντιπροσωπευτικών εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, εφόσον υπάρχουν, κάθε Μέλος πρέπει να ορίζει, να θέτει σ’ εφαρμογή και να επανεξετάζει περιοδικά μια συναφή εθνική πολιτική σχετική με τις υπηρεσίες επαγγελματικής

υγείας.

Άρθρο 3.

1. Κάθε Μέλος αναλαμβάνει την υποχρέωση να ιδρύσει προοδευτικά υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας για όλους τους εργαζομένους, περιλαμβανομένων και των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα και των μελών παραγωγικών συνεταιρισμών, σ' όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και σ' όλες τις επιχειρήσεις. Τα μέτρα που θα ληφθούν θα πρέπει να είναι επαρκή και κατάλληλα για τους ειδικούς κινδύνους που υπάρχουν στις επιχειρήσεις.
2. Αν οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας δεν μπορούν να συσταθούν αμέσως για όλες τις επιχειρήσεις, κάθε ενδιαφερόμενο Μέλος πρέπει, σε συνεννόηση με τις πιο αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, εφόσον υπάρχουν, να εκπονεί σχέδια με σκοπό τη σύστασή τους.
3. Κάθε ενδιαφερόμενο Μέλος πρέπει, στην πρώτη έκθεση για την εφαρμογή της σύμβασης που είναι υποχρεωμένο να υποβάλει, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καταστατικού της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας να αναφέρει τα σχέδια που έχει εκπονήσει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου και να εκθέτει στις μεταγενέστερες εκθέσεις του κάθε πρόοδο που έχει σημειωθεί σ' ό,τι αφορά την εφαρμογή τους.

Άρθρο 4.

Η αρμόδια αρχή πρέπει να συμβουλευέται τις πιο αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, εφόσον υπάρχουν, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να δοθεί ισχύς στις διατάξεις αυτής της σύμβασης.

ΜΕΡΟΣ II.
ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ
Άρθρο 5.

Χωρίς να θίγεται η ευθύνη κάθε εργοδότη για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων που απασχολεί και λαμβανομένης δεόντως υπόψη της ανάγκης συμμετοχής των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας πρέπει να έχουν από τα ακόλουθα καθήκοντα εκείνα τα οποία θα είναι επαρκή και κατάλληλα για τους επαγγελματικούς κινδύνους της επιχείρησης :

- α) την αναγνώριση και την εκτίμηση των κινδύνων προσβολής της υγείας στους χώρους εργασίας,
- β) την επίβλεψη των παραγόντων του περιβάλλοντος εργασίας και των πρακτικών εργασίας που ενδέχεται να προσβάλλουν την υγεία των εργαζομένων, περιλαμβανομένων και των υγειονομικών εγκαταστάσεων, των κυλικείων και κατοικιών, όταν οι διευκολύνσεις αυτές παρέχονται από τον εργοδότη,
- γ) την παροχή συμβουλών για τον προγραμματισμό και την οργάνωση της εργασίας, περιλαμβανομένου και του σχεδιασμού των χώρων εργασίας, την επιλογή, τη συντήρηση και την κατάσταση των μηχανών και των εξοπλισμών, καθώς και τις ουσίες που χρησιμοποιούνται στην εργασία,
- δ) τη συμμετοχή στην εκπόνηση προγραμμάτων βελτίωσης των πρακτικών εργασίας,

- καθώς και στις δοκιμές και την αξιολόγηση των νέων εξοπλισμών από άποψη υγείας,
- ε) την παροχή συμβουλών στους τομείς της υγείας, της ασφάλειας και της υγιεινής στην εργασία, της εργονομίας, καθώς και των ατομικών και συλλογικών προστατευτικών εξοπλισμών,
 - στ) την επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων σε σχέση με την εργασία,
 - ζ) την προώθηση της προσαρμογής της εργασίας στους εργαζομένους,
 - η) τη συμβολή στα μέτρα επαγγελματικής επαναπροσαρμογής,
 - θ) τη συνεργασία στη διάδοση πληροφοριών, στην κατάρτιση και εκπαίδευση στους τομείς υγείας και υγιεινής στην εργασία, καθώς και της εργονομίας,
 - ι) την οργάνωση των πρώτων βοηθειών και των φροντίδων επείγουσας ανάγκης,
 - ια) τη συμμετοχή στην ανάλυση των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.

*ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ
Άρθρο 6.*

Πρέπει να ληφθούν μέτρα με σκοπό τη σύσταση υπηρεσιών επαγγελματικής υγείας :

- α) δια μέσου της νομοθετικής οδού,
- β) δια μέσου συλλογικών συμβάσεων ή άλλων συμφωνιών μεταξύ των ενδιαφερόμενων εργοδοτών και εργαζομένων, ή
- γ) δια μέσου οποιασδήποτε άλλης οδού εγκεκριμένης από την αρμόδια αρχή μετά από γνωμοδότηση των ενδιαφερόμενων αντιπροσωπευτικών εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων.

Άρθρο 7.

1. Οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας μπορούν να οργανωθούν, ανάλογα με την περίπτωση, είτε ως υπηρεσίες που να εξυπηρετούν μία μόνη επιχείρηση, είτε ως υπηρεσίες που να εξυπηρετούν πολλές επιχειρήσεις.
2. Σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και την εθνική πρακτική, οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας μπορούν να οργανωθούν από :
 - α) τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ή ομάδες επιχειρήσεων,
 - β) τις δημόσιες αρχές ή τις επίσημες υπηρεσίες,
 - γ) τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλειας,
 - δ) οποιονδήποτε άλλον οργανισμό εξουσιοδοτημένο από την αρμόδια αρχή,
 - ε) οποιονδήποτε συνδυασμό των προαναφερόμενων τύπων.

Άρθρο 8.

Ο εργοδότης, οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους, εφόσον υπάρχουν, οφείλουν να συνεργάζονται και να συμμετέχουν στην εφαρμογή της οργάνωσης και άλλων σχετικών με τις υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας μέτρων, σε βάση ισοτιμίας.

ΜΕΡΟΣ IV.
ΟΡΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Άρθρο 9.

1. Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και την πρακτική, οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας θα πρέπει να είναι πολλαπλών δραστηριοτήτων. Η σύνθεση του προσωπικού πρέπει να καθορίζεται ανάλογα με τη φύση των καθηκόντων που πρέπει να εκτελεστούν.
2. Οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας πρέπει να εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους σε συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες της επιχείρησης.
3. Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, για την εξασφάλιση μιας επαρκούς συνεργασίας και ενός κατάλληλου συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών επαγγελματικής υγείας και, στο μέτρο του δυνατού, άλλων υπηρεσιών σχετικών με την παροχή υπηρεσιών υγείας.

Άρθρο 10.

Το προσωπικό που παρέχει υπηρεσίες στον τομέα της επαγγελματικής υγείας πρέπει να απολαμβάνει πλήρη επαγγελματική ανεξαρτησία από τους εργοδότες, τους εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους, εφόσον υπάρχουν, σ' ό,τι αφορά τα καθήκοντα που ορίζονται στο άρθρο 5.

Άρθρο 11.

Η αρμόδια αρχή πρέπει να καθορίζει τα απαιτούμενα προσόντα του προσωπικού που καλείται να προσφέρει υπηρεσίες στον τομέα της επαγγελματικής υγείας σε σχέση με τη φύση των προς εκτέλεση καθηκόντων και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

Άρθρο 12.

Η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων σε σχέση με την εργασία δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα οποιαδήποτε απώλεια των αποδοχών τους. Πρέπει να παρέχεται δωρεάν και να πραγματοποιείται, όσο είναι δυνατόν, κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας.

Άρθρο 13.

Όλοι οι εργαζόμενοι πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία που υπάρχουν στην εργασία τους.

Άρθρο 14.

Οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας πρέπει να ενημερώνονται από τον εργοδότη και τους εργαζομένους για όλους τους παράγοντες που είναι γνωστοί ή πιθανοί στο περιβάλλον εργασίας και ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην υγεία των εργαζομένων.

Άρθρο 15.

Οι υπηρεσίες επαγγελματικής υγείας πρέπει να ενημερώνονται για τις περιπτώσεις ασθένειας μεταξύ των εργαζομένων και για τις απουσίες από την εργασία για λόγους υγείας, ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν κάθε σχέση που θα μπορούσε να υπάρξει μεταξύ των αιτιών αυτής της ασθένειας ή αυτής της απουσίας και των κινδύνων για την υγεία που θα μπορούσαν να εμφανιστούν στους χώρους εργασίας. Οι εργοδότες δεν πρέπει να απαιτούν από το προσωπικό που παρέχει υπηρεσίες στον τομέα της επαγγελματικής υγείας να επιβεβαιώνει το βάσιμο των λόγων απουσίας από την εργασία.

*ΜΕΡΟΣ V.**ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.**Άρθρο 16.*

Η εθνική νομοθεσία πρέπει να ορίζει την αρχή ή τις αρχές που θα έχουν την ευθύνη της επίβλεψης της λειτουργίας των υπηρεσιών επαγγελματικής υγείας και της παροχής συμβουλών σ' αυτές, από τη στιγμή που θα συσταθούν.

Άρθρο 17.

Οι επίσημες επικυρώσεις αυτής της σύμβασης θα κοινοποιούνται στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για καταχώριση.

Άρθρο 18.

1. Αυτή η σύμβαση θα δεσμεύει εκείνα μόνο τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας των οποίων την επικύρωση έχει καταχωρίσει ο Γενικός Διευθυντής.
2. Η σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει δώδεκα μήνες μετά την καταχώριση των επικυρώσεων δύο Μελών από το Γενικό Διευθυντή.
3. Στη συνέχεια, αυτή η σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει για κάθε Μέλος δώδεκα μήνες μετά την καταχώριση της επικύρωσής της.

Άρθρο 19.

1. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση θα μπορεί να την καταγγείλει μετά τη λήξη περιόδου δέκα ετών από την ημερομηνία της αρχικής έναρξης ισχύος της, με πράξη που θα κοινοποιείται για καταχώριση στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου.
Η καταγγελία θα ισχύσει ένα χρόνο μετά την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η καταχώρισή της.
2. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση και δεν ασκήσει το δικαίωμα καταγγελίας που προβλέπεται σ' αυτό το άρθρο μέσα σ' ένα χρόνο από τη λήξη της δεκαετίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο θα δεσμεύεται για μια καινούργια δεκαετία και στη συνέχεια θα μπορεί να καταγγείλει αυτή τη σύμβαση στο τέλος κάθε δεκαετίας και με τους όρους που προβλέπει αυτό το άρθρο.

Άρθρο 20.

1. Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα γνωστοποιεί στα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας την καταχώριση όλων των επικυρώσεων και των καταγγελιών που θα του κοινοποιούνται από τα Μέλη της Οργάνωσης.
2. Γνωστοποιώντας στα Μέλη της Οργάνωσης την καταχώριση της δεύτερης από τις επικυρώσεις που θα του έχει κοινοποιηθεί, ο Γενικός Διευθυντής θα επισημαίνει στα Μέλη της Οργάνωσης την ημερομηνία από την οποία θα αρχίσει να ισχύει η σύμβαση.

Άρθρο 21.

Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα κοινοποιεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, για καταχώριση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών πλήρεις πληροφορίες σχετικά με όλες τις επικυρώσεις και τις πράξεις καταγγελίας που θα έχει καταχωρίσει σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα.

Άρθρο 22.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας κάθε φορά που θα το κρίνει αναγκαίο, θα υποβάλλει στη Γενική Συνδιάσκεψη έκθεση πάνω στην εφαρμογή της σύμβασης αυτής και θα εξετάζει αν πρέπει να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της Συνδιάσκεψης θέμα ολικής ή μερικής αναθεώρησής της.

Άρθρο 23.

1. Σε περίπτωση που η Συνδιάσκεψη ψηφίσει νέα σύμβαση που θα αναθεωρεί ολικά ή μερικά τη σύμβαση αυτή και εφόσον η νέα σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά :
 - α) η επικύρωση από ένα Μέλος της νέας αναθεωρητικής σύμβασης θα επιφέρει αυτοδίκαια, και ανεξάρτητα από τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου 19, την άμεση καταγγελία αυτής της σύμβασης, με την επιφύλαξη ότι θα έχει τεθεί σε ισχύ η νέα αναθεωρητική σύμβαση.
 - β) από την ημέρα που θα αρχίσει να ισχύει η νέα αναθεωρητική σύμβαση παύει η δυνατότητα για τα Μέλη να επικυρώσουν αυτή τη σύμβαση.
2. Η σύμβαση αυτή θα παραμείνει σε κάθε περίπτωση σε ισχύ με τη σημερινή μορφή και το περιεχόμενό της για τα Μέλη εκείνα που την έχουν επικυρώσει και δε θα επικυρώσουν την αναθεωρητική σύμβαση.

Άρθρο 24.

Το γαλλικό και το αγγλικό κείμενο αυτής της σύμβασης είναι εξίσου αυθεντικά.